

Det eksterne panelets evaluering av masterprogrammet Europeiske språk

Panelet

Som del av den periodiske evalueringen av masterprogrammet Europeiske språk, har et eksternt panel fått tilsendt informasjon om studieprogrammet og så blitt bedt om å skrive hver sin eksterne evaluering av det. De tre panelmedlemmene er Inghild Flaate Høyem (professor i tysk språkvitenskap ved Institutt for språk og litteratur, NTNU), Hege Stensrud Høsøyen (avdelingsdirektør for fag og forskning ved Nasjonalbiblioteket) og Kjetil Hannemyr (studentrepresentant, UiO).

Dette er en sammenstilling av deres evalueringer, godkjent av panelmedlemmene 3. sept. 2019.

Panelets oppdrag

Hvert panelmedlem fikk tilsendt programmets egevaluering; studiekvalitetsrapporter fra 2015-2017; diverse statistikk for programmet (søkertall, gjennomføring/ frafall o.l.); studentevalueringer og emnebeskrivelser for prosjektskisseemner og obligatoriske emner; en masterrapport om ILOS fra 2017 og alle program- og studieretningsbeskrivelsene.

Panelet ble så bedt om å vurdere følgende ni spørsmål på bakgrunn av materialet:

1. Er programmets læringsutbytter er hensiktsmessige, f.eks. i forhold til videre studier i inn- og utland og til arbeidslivsrelevans?
2. Er fagmiljøet (i lys av kravene i NOKUTs studietilsynsforordning § 2-3), emnetilbudet (vurdert opp mot faglig innhold, arbeids- og undervisningsformer og vurderingsordninger), emnegruppesammensettingen (på bachelor) slik at studentene kan oppnå et slikt læringsutbytte?
3. Vektlegger programmet arbeidslivsrelevans og internasjonalisering, legger det til rette for et godt læringsmiljø, har det god gjennomføring?
4. Vi kan ikke se noen forskjell på gjennomføringen før og etter innføringen av ny programstruktur: Hva kan ILOS gjøre for å holde oppe, helst øke, fremdriften hos studentene?
5. Hva kan ILOS gjøre for å skape bedre samhørighet for studentene på studieretningen?
6. Hva kan ILOS gjøre for å rekruttere bedre til studieretninger som trenger det?
7. Hvordan kan ILOS gjøre det obligatoriske prosjektskisseemnet så godt som mulig?
8. Bør flere studieretninger tilby 30-studiepoengs masteroppgave?
9. Kan du anbefale at programmet enten bør videreføres i sin eksisterende form – og hva det i så fall bør fokuseres på i det videre kvalitetsforbedringsarbeidet – eller om det bør nedlegges, og emnene i programmet evt. videreføres?

Under følger panelets vurderinger og anbefalinger, forsøkt samlet for hvert spørsmål av evalueringens sekretær ved UiO.

Anna K. Høyem
Sekretær for evalueringen
3. september 2019

1) Er programmets læringsutbytter er hensiktsmessige, f.eks. i forhold til videre studier i inn- og utland og til arbeidslivsrelevans?

Medlemmene i panelet bemerker på hver sin måte at læringsutbytte-formuleringene lider under restriksjonene i de formelle kravene fra NOKUT.

Flaate Høyem anser dem som dekkende og hensiktsmessige, men både hun og Hannemyr kommenterer at de er skrevet med tanke på å oppfylle formelle krav fra NOKUT. Høsøien vurderer tekstene på studieretningsnivå som for generiske, abstrakte og like hverandre, og hun savner mer inspirerende tekster – både om studieretningenes særpreg og om læringsutbyttenes relevans i arbeidslivet og samfunnet generelt. Hun savner også mer konkrete læringsutbytter. Som arbeidsgiver er hun f.eks. opptatt av at søkere har sjangerkompetanse og kan produsere tekster innenfor et bredt spekter -- fra vitenskapelig artikler til Facebookinnlegg – og at de behersker relevante digitale plattformer og verktøy. Dette er ikke mulig å lese ut fra læringsutbyttebeskrivelsene slik de står i dag.

Tekstene bør revideres, og tekstene på ENGLABS og masterprogrammet Europeisk kultur kan brukes som eksempler på gode tekster. ILOS kan også supplere læringsutbyttebeskrivelsene på nett med muntlig informasjon til studentene om læringsutbyttene – i undervisningen – og de bør også få representanter fra arbeidslivet inn i undervisningen for å fortelle om hva slags kompetanse de ønsker seg.

2) Er fagmiljøet (i lys av kravene i NOKUTs studietilsynsforordning § 2-3), emnetilbudet (vurdert opp mot faglig innhold, arbeids- og undervisningsformer og vurderingsordninger), emnegruppesammensetningen (på bachelor) slik at studentene kan oppnå et slikt læringsutbytte?

Panelet ser ingen problemer med emnetilbudet, emnegruppene eller fagmiljøets sammensetning, bortsett fra at fagmiljøet på italiensk ikke fyller NOKUT-kravet om minst 10% ansatte med professor- eller dosentkompetanse på masternivå.

3) Vektlegger programmet arbeidslivsrelevans og internasjonalisering, legger det til rette for et godt læringsmiljø, har det god gjennomføring?

Panelet er relativt samstemt om at programmet vektlegger arbeidslivsrelevans og internasjonalisering, legger til rette for et godt læringsmiljø og har god gjennomføring, men de har noen kommentarer og forslag til forbedringer.

Programmet scorer dårlig på spørsmål om arbeidslivsrelevans i Studiebarometeret og bør jobbe videre med dette, f.eks. ved å forenkle og forbedre nettekstene om temaet (se bl.a. forrige punkt i evalueringen). Studenter som har skrevet masteroppgave for en ekstern oppdragsgiver kan intervjues og intervjuene publiseres på nett. Programmet bør tilrettelegge bedre for samarbeid og kontakt mellom masterstudenter og arbeidslivet – enten ved samarbeid om masteroppgaver, via Vitenskapsbutikken eller utenom, eller ved arbeidslivspaneler der representanter fra arbeidslivet har møter og diskusjoner med de programansvarlige og vitenskapelig ansatte, og snakker til studenter om en arbeidsgivers forventninger, fremtidig kompetansebehov og muligheter i arbeidsmarkedet.

Disse mulighetene kan programmet også gjøre tydeligere for studentene ved å opprette alumnusgrupper som jevnlig samler nåværende og tidligere studenter og vitenskapelige ansatte. Et treff kan f.eks. foregå på arbeidsplassen til en alumnus, og deltakerne kan få presentert karrieremuligheter de kanskje ikke selv hadde tenkt på, samt sosialisere og holde hverandre orientert om satsinger, fremtidige prosjekter og ledige stillinger.

Internasjonaliseringsarbeidet kan styrkes ved at programmet oftere arrangerer infomøter/erfaringsutveksling, og i tillegg skaffer seg flere faste avtaler med utdanningsinstitusjoner i utlandet, så studentene slipper usikkerheten rundt emnevalg, faglig godkjenning i etterkant og ankomst. Flere av studieretningene kan også åpne for kombinasjonen 30-poengs masteroppgave og ett semester til arbeidspraksis/utveksling.

Programmet legger til rekke for et godt læringsmiljø, men ifølge ILOS' siste egevaluering ønsker studentene seg «[...] disiplinise fellessamlinger (litteratur, språk, områdestudier) i begynnelsen av semesteret, eventuelt med noen skriveseminarer utover for å styrke de akademiske skriveferdighetene og oppøve evnen til å gi hverandre konstruktiv kritikk». Her kan programmet se til Institutt for språk og litteratur (ISL) på NTNU: <https://www.ntnu.no/sekom/masterverksted>. Seminaret ledes av en ph.d.-stipendiat fra instituttet og støttes økonomisk. Her treffes masterstudenter fra hele instituttet, dvs. fra allmenn litteratur, engelsk, fransk, nordisk, tysk samt lektorutdanning i språkfag. I tillegg arrangeres det ulike typer skriveseminarer ved ISL i samarbeid med universitetsbiblioteket, slik som skrivekvelder ved NTNU¹, «Skrivenatt»² og «Skrivesnakk»³.

Gjennomføringen på programmet er ok, men ikke på normert tid – mye på grunn av at deler av studentgruppen er i en livssituasjon som ikke er forenlig med heltidsstudier (f.eks. (små)barn og/eller jobb ved siden av).

4) Vi kan ikke se noen forskjell på gjennomføringen før og etter innføringen av ny programstruktur: Hva kan ILOS gjøre for å holde oppe, helst øke, fremdriften hos studentene?

Som nevnt i forrige punkt, er studentgruppen på dette masterprogrammet heterogen hva gjelder alder og mulighet til å studere på heltid – og dermed fullføre graden på normert tid. Panelet har følgende forslag til hva ILOS kan gjøre for å bedre fremdriften:

- a) Vurdere om det er viktigst for ILOS (a) at vi uteksaminerer flest mulig masterstudenter fra programmet, eller (b) at de masterstudentene vi tar opp gjennomfører på normert tid. Hvis (a), bør ILOS tilpasse undervisningstilbudet i dialog med de studentene som ikke kan være heltidsstudenter, f.eks. ved å arrangere blokkundervisning, helgesamlinger og nettbasert undervisning og veiledning.
- b) Evaluere om rekrutteringsvideoen for italiensk gjorde at studieretningen tiltrakk seg flere yngre søkere, som oftere fullfører på heltid enn eldre studenter.
- c) Bruke mer ressurser på å styrke studentenes språkferdigheter – å bli god i et fremmedspråk krever mengdetrening.
- d) Et tiltak (fra myndighetenes side) for å bedre gjennomføringen totalt ville være å gi stipend til alle studenter som fullfører en mastergrad i et fremmedspråk.

¹ <https://www.ntnu.no/sekom/skrivekvelder>

² <https://www.ntnu.no/sekom/skrivenatt>

³ <https://www.ntnu.no/sekom/skrivesnakk>

- e) For å øke gjennomføringen og samtidig bidra til et bedre studiemiljø, og kanskje også øke antallet studenter som vil dra på utveksling, kan ILOS legge til rette for og gi økonomisk støtte til studieturer til målspråklandene, fortrinnsvis på de minste fagene, i samarbeid med studentforeningen.
- f) Gjøre prosjektskisseemnet så godt som mulig. Det å få studentene raskt i gang med masteroppgaven er en viktig faktor for å øke gjennomføringen, og det samme er å sikre at studentene har eierskap til problemstillingen sin, og ikke bare blir tildelt et prosjekt.
- g) Å involvere studentene i aktuelle forskningsprosjekter i fagmiljøene kan også være spennende og stimulerende for mange studenter. Det obligatoriske prosjektskisseemnet kan helt sikkert bidra her, men det forutsetter at flere av emnene i større grad enn i dag har fokus på prosjektutvikling.
- h) Mer systematisk oppfølging av studentene underveis i studiet. Ved UiO-programmene Europeisk kultur og Litteraturformidling blir masterstudentene aktivt fulgt opp av veileder, eller evt. andre vitenskapelig ansatte hvis veileder ikke er tildelt eller veiledningsavtalen ikke fungerer. Den ansatte etterspør utvikling og tilbyr støtte, som denne typen mentorordning fører til avklaring, gode resultater og høy gjennomføringsgrad.
- i) Jobbe for en kulturendring hos både studenter og veiledere når det gjelder tidsbruk i studietiden. Studentene bør i enda større grad oppfordres til å levere oppgaver i tide og følge normal studieprogresjon og ILOS bør jobbe aktivt med å gi studentene realistiske forventninger til kvalitet sett i forhold til tidsbruk. ILOS kan vektlegge at det er viktig for arbeidsgivere å ha ansatte som kan produsere ønskede resultater effektivt og til oppgitte tidsfrister, at de ofte ser på hvor raskt studenten har gjennomført studiene, og at enkelte syns det er et poeng i seg selv å ha gjennomført studiene på normert tid. Noen studenter ser ut til å mangle bevissthet om dette perspektivet fra arbeidslivet. Særlig bør de gjøres bevisste på at hvis de ikke har gjennomført studiene til normert tid, er det viktig å ha gode grunner for dette.
- j) Gjøre en systematisk undersøkelse blant de som faller fra om hvorfor de sluttet på programmet og bruke det som utgangspunkt for videre arbeid for å senke frafallet.
- k) Tydeliggjøre for studentene hva slags kompetanse de opparbeider seg i løpet av studiet og hvilke konkrete muligheter de har i arbeidslivet etter endte studier. Noen studenter bruker kanskje lengre tid enn nødvendig på grunn av usikkerhet rundt sistnevnte.

5) Hva kan ILOS gjøre for å skape bedre samhörighet for studentene på studieretningen?

Flere av studieretningene har veldig få studenter, og er dermed spesielt sårbare for frafall.

ILOS bør ha et sterkere fokus på intern rekruttering for å øke antallet masterstudenter (se også neste punkt i rapporten), for eksempel ved å bruke spesielt interesserte masterstudenter som mentorer for bachelorstudenter på faget. For å finne studenter til å fylle denne rollen, kan ILOS kan informere potensielle studentmentorer om at mentorrollen vil vise potensielle arbeidsgivere at de har gjort en innsats utover det vanlige.

ILOS kan også legge til rette for faste møteplasser for bachelorstudenter, masterstudenter og vitenskapelig ansatte – for eksempel matpakketreff, disiplinise seminarer hvor masterstudentene og faglærere presenterer (på tvers av studieretninger) eller masterverksted med praktisk hjelp til master- eller semesteroppgaver. I tillegg er det viktig å støtte studentforeningene, og samarbeide med dem om faglig-sosiale tiltak i og utenom undervisningen. Flaate Høyem fremhever

arrangementene ved studiestart og i løpet av det første året, mens Hannemyr heller anbefaler jevnlig arrangementer gjennom hele studietiden.

Ellers anbefaler Høsøien at ILOS fortsetter å forbedre spesielt prosjektskisseemnet, samt å ha aktive alumnusgrupper (se tidligere punkter).

6) Hva kan ILOS gjøre for å rekruttere bedre til studieretninger som trenger det?

Dette er ikke et enkelt spørsmål, men både Flaate Høyem og Hannemyr trekker frem den interne rekrutteringen fra egne bachelorprogrammer som viktig. Flere ferdige bachelorkandidater i fagene vil etter all sannsynlighet gi bedre rekruttering til masterprogrammet, og derfor bør ILOS jobbe med å rekruttere flere bachelorstudenter – og sørge for at de fullfører gradene sine. Flaate Høyem understreker at studentenes tilhørighet og faglige identitet må formes så tidlig som mulig, av faglærerne, studiekonsulentene og studentforeningene i trespann, for at studentene skal trives på og fullføre studiet.

Panelet foreslår flere mulige tiltak, noen av dem er allerede nevnt i avsnittet om bedre gjennomføring:

- a) Bedre gjennomføringen på bachelornivå og dermed den interne rekrutteringen til masterprogrammet
- b) Opprette en rekrutteringsgruppe bestående av masterstudenter fra språkfagene, som besøker videregående skoler og er med på å lage rekrutteringsvideoer (rekrutteringsopplegg basert på modell fra NTNU).
- c) Gi økonomisk støtte fra instituttet til studieturer til målspråklandet, som del av undervisningen eller ved siden av.
- d) Fremheve tydeligere hvilken kompetanse studentene får etter endt grad.
- e) Trekke inn representanter for arbeidslivet i undervisningen i større grad.
- f) Få til et bedre samarbeid med Vitenskapsbutikken om prosjekter der masterstudentene kan kombinere sine innsikter og ferdigheter med behov i norske bedrifter og institusjoner.
- g) Gi ekstra stipend til alle som fullfører mastergrad på normert tid (kanskje mest aktuelt rent økonomisk hvis det kommer fra myndighetenes side)
- h) Ha et større innslag av arbeidslivsrelevant praksis i masteren, og i tillegg bedre muligheter for utveksling
- i) ILOS har flere aktive rekrutteringstiltak for tysk, men ikke for spansk eller fransk, og ILOS bør kartlegge og iverksette relevante tiltak for disse to fagene.

7) Hvordan kan ILOS gjøre det obligatoriske prosjektskisseemnet så godt som mulig?

Både Flaate Høyem og Høsøien anbefaler at ILOS samordner emnene i større grad enn i dag, for eksempel når det gjelder innhold, oppbygning, antall undervisningstimer, antall studiepoeng, arbeids- og oppmøtekrav, plassering i studieløpet, eksamen og karaktergivning.

Fra et studentsynspunkt fremstår flere av emnene i dag som fragmenterte og lite gjennomarbeidet, og ulikhetene mellom emnene kan kanskje oppleves som litt urettferdig for studentene – mens noen får 10 studiepoeng kun om prosjektutvikling og oppgaveskriving, får andre studenter på tilsvarende emner lite av det samme.

Programledelsen bør revidere prosjektskisseemnene slik at de i større grad enn i dag har fokus på fagspesifikk prosjektutvikling og på det å skrive både en god prosjektskisse og masteroppgave. Det å få studentene tidlig i gang med masteroppgaven er viktig for gjennomføringen- det samme er det å gi dem redskaper som hjelper dem å gjennomføre et prosjekt til normert tid.

Høstøien foreslår også – basert på studentevalueringer av emnene – at emnene som undervises av mange vitenskapelig ansatte kanskje heller bør undervises av én person, eller en liten gruppe godt koordinerte personer, for å bli mer velorganisert og mindre sprikende.

Hannemyr understreker at et velfungerende prosjektskisseemne er avhengig av at studentene er trygge nok på seg selv og hverandre til å gi hverandre gode faglige tilbakemeldinger, og at én rekke med seminarundervisning kanskje ikke gjør dem trygge nok.

8) Bør flere studieretninger tilby 30-studiepoengs masteroppgave?

Panelet mener at flere studieretninger på programmet gjerne kan tilby 30-poengs masteroppgaver.

Panelet ser valgfrihet som et gode for studentene, og ingen prinsipielle grunner til at bare noen studieretninger skal tilby denne muligheten – forutsatt at vi har ressurser til det. En 30-poengsoppgave kan kombineres med for eksempel utveksling eller praksis.

Mulighet for 30-poengs masteroppgave kan også bedre rekrutteringen, fordi det vil få et masterstudium til å virke mer overkommelig for studenter som ønsker å ta en mastergrad, men synes det virker uoverkommelig å skrive en 60-poengs masteroppgave.

Flaate Høyem påpeker at ILOS uansett utfall bør vurdere å innføre muntlig eksamen på alle masteroppgaver, både på 30 eller 60 studiepoeng, hvis poenget med denne eksamensformen er å heve kvaliteten på mastersensuren og på studentens opplevelse av avslutningen på studiet.

9) Kan du anbefale at programmet enten bør videreføres i sin eksisterende form – og hva det i så fall bør fokuseres på i det videre kvalitetsforbedringsarbeidet – eller om det bør nedlegges, og emnene i programmet evt. videreføres?

Panelet er samstemt om at masterprogrammet i hovedsak fungerer godt og bør videreføres. Det fyller et viktig samfunnsbehov og er viktig for fremmedspråkene i lærerutdanningen. Det videre kvalitets- og utviklingsarbeidet på ILOS bør ha fortsatt fokus på å øke rekrutteringen og gjennomføringen, samt minske frafallet.

